

OBSAH

Úvod ...11

Dosavadní stav zpracování zkoumané problematiky, rozbor pramenů a literatury ...17

1 Úvod do australských dějin, Češi a Slováci v Austrálii do roku 1918 ...25

1.1 Přehled australských dějin do roku 1914 ...25

1.2 Češi a Slováci v Austrálii do roku 1914 ...31

1.3 Austrálie v období Velké války (1914–1918) ...42

1.4 Češi a Slováci v australské armádě

za Velké války (1914–1918) ...46

S australskou armádou na západní frontu

a poté do Československa – životní příběh

Františka Hájka (1885–1957) ...50

Ladislav Sušil a František Novotný – čeští dobrovolníci

předčasně propuštění z australské armády ...58

1.4.1 Přes australskou armádu na soluňskou frontu a poté do čs. legií ve Francii ...62

2 Nástin australských dějin a československo-australských vztahů v meziválečném období ...72

2.1 Nástin australských meziválečných dějin ...72

2.2 Navázání oficiálních československo-australských

styků a činnost J. V. Daneše ...77

Vicekonzul Emanuel Hajný (1890–1971)

a jeho pracovní cesta na Tahiti (1926) ...81

2.2.1 Čs. diplomaté v Austrálii po Danešově

odchodu ...86

2.3 Československá krajanská komunita v Austrálii

v éře první republiky ...90

2.3.1 Československý kroužek (Czechoslovak Club)

v Sydney (1927–1938) ...95

2.3.2 Slovenská emigrace v Austrálii (1928–1938) ...99

2.3.3 Specifika vystěhoavectví na odlehlé Tasmánii ...104

2.3.4 Egon Erwin Kisch a jeho návštěva v Austrálii (1934) ...106	
<i>Exkurz I: Hospodářské a obchodní vztahy mezi ČSR a Austrálii v době mezi dvěma světovými válkami</i> ...109	
<i>Exkurz II: Australané v meziválečném Československu</i> ...117	
3 Česko-slovensko-australské vztahy v letech 1938–1939 ...130	
3.1 Mnichovská krize a postoj Austrálie ...130	
3.2 Ve stínu mnichovských událostí: čs. uprchlíci, židovští emigranti a exulanti a jejich odchod do Austrálie ...136	
4 Situace československé krajané komunity v Austrálii od března do září 1939 ...155	
4.1 Kvantifikace krajané komunity Čechoslováků v Austrálii za druhé světové války ...156	
<i>Vicekonzul a generální konzul PhDr. Adolf Solanský (1892–1968): legionář, diplomat a odbojář</i> ...158	
4.2 Československý generální konzulát v Sydney a 15. březen 1939 ...164	
5 Československý generální konzulát v Sydney a jeho činnost v letech 1939–1945 ...172	
5.1 Činnost čs. konzulátu od počátku války do uznání čs. exilové vlády (1939–1940) ...172	
5.1.1 Uznání československé exilové vlády Australským svazem ...174	
5.2 Podíl generálního konzulátu na vybraných aktivitách ve prospěch čs. zahraničního odboje a jeho londýnského ústředí (1940–1945) ...177	
5.2.1 (Ne)úspěšný nábor čs. dobrovolníků v Austrálii do československé zahraniční armády na Středním východě (1940–1941) ...180	
<i>Ing. Václav Čapek (1915–1944)</i> ...201	

<i>Felix Süsslund – Sládek (1898–?)</i> ...204	
<i>Heřman (Hermann) Wostrý (1919–?)</i> ...208	
5.2.2 Československý červený kříž v Austrálii a jeho hmotná pomoc čs. zahraničnímu odboji ...210	
6 Československé honorární konzuláty v Austrálii za druhé světové války, jejich úloha a působení ...218	
6.1 Honorární konzulát v Melbourne a E. H. Peacock (1939–1945) ...222	
<i>Emil Ballek (1896–1989) a jeho působení v Austrálii</i> ...227	
6.1.1 Československý klub v Melbourne a čs. krajané ve státě Victoria (1939–1945) ...232	
6.2 Honorární konzulát v Adelaide a čs. krajané v Jižní Austrálii (1939–1945) ...241	
6.3 Honorární konzulát v Brisbane a čs. krajané ve státě Queensland (1939–1945) ...246	
6.4 Honorární konzulát Perthu a čs. krajané v Západní Austrálii 1939–1945 ...251	
<i>Otto Eisenstein a jeho žena Editha v Západní Austrálii (1939–1945)</i> ...255	
7 Australská armáda a Čechoslováci v australské armádě za druhé světové války ...261	
7.1 Austrálie a australská armáda v letech druhé světové války ...261	
7.2 Češi a Slováci v australské armádě za druhé světové války ...278	
7.3 První českoslovenští dobrovolníci v australské armádě (1940–1941) ...281	
<i>Josef František („Joe“ Francis) Kopanica (1919–1945) [VX39252]</i> ...285	
<i>MUDr. Marco Grigorjevič Braunstein – nadporučík australské armády dr. Mark George Brunton (1893–1963) [V19714]</i> ...295	
<i>Jan Toman [NX10464]</i> ...304	
<i>Bratři Frank a Leopold Zikánové v RAAF</i> ...314	

7.4 Mobilizace „přátelských cizinců“ a Čechoslováci v pracovních rotách australské armády (1942–1946)	...317
7.5 Československé ženy v ženských pomocných jednotkách australské armády (1942–1946)	...327
7.6 Němci a Židé z Československa v australských internačních táborech (1939–1945)	...337
MUDr. Emil Rauchmann (1898–1942)	...343
Závěrem	...348
Summary	...352
Seznam použitých zkratk	...354
Seznam pramenů a literatury	...357
Archivní prameny	...357
Archivy v Australském svazu	...357
Archivy v České republice	...363
Archivy ve Slovenské republice	...366
Archivy ve Spojených státech amerických	...367
Soukromé sbírky a dokumentace	...367
Publikované prameny	...368
Edice dokumentů, tištěné prameny, zákony	...368
Paměti, deníky, kroniky	...368
Dobový tisk	...369
Dobové cestopisy	...369
Dobová literatura	...370
Rozhovory	...370
E-mailová korespondence autora	...370
Literatura	...371
Monografie	...371
Dílčí studie (časopisy, sborníky, kapitoly v monografiích)	...376
Kvalifikační práce (diplomové, disertační apod.)	...386
Elektronické zdroje a databáze, internetové stránky	...387
Jmenný rejstřík	...389
Místní rejstřík	...395